



Handläggare:
Jacky Cohen
Barbro Lindberg

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
sammanträde 130418

Remissvar på "Kultur i ögonhöjd - för, med och av barn och unga, program för barn- och ungdomskultur 2014-2016"

Förvaltningens förslag till beslut

1. Tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen

Göran Månsson
stadsdelsdirektör

Mats Claesson
avdelningschef

Sammanfattning

Det föreslagna programmet är en reviderad version av Kultur i ögonhöjd – för, med och av barn och unga, strategisk plan för barn- och ungdomskultur 2009–2012. Flera viktiga slutsatser och förslag presenteras i planen. Tydliga indikatorer formuleras kopplade till planens perspektiv och de reviderade målen. Utvärderingen av den tidigare strategiska planen visar att planen har varit ett nödvändigt initiativ för att förverkliga visionen om att barn och unga i Stockholm, oavsett bakgrund och förutsättningar, ska ha likvärdig tillgång till kultur för, av och med barn och unga.

Kulturförvaltningens förslag dock om ett nytt uppföljningssystem med separata rapporter enligt mall som kulturförvaltningen utformar, delas inte av stadsdelsförvaltningen. Arbetsprocesser riskerar att göras mer komplicerade med utökade krav på olika typer av dokumentation. Verksamhetsplanering, uppföljning och resultat samt kvalitetsredovisning bör i möjligaste mån integreras i det numera väl etablerade ledningssystemet ILS och i ILS webbverktyget. Ett implementeringsarbete behövs å andra sidan.

Ärendet

Ärendet har beretts inom barn och ungdom.

Bakgrund

Detta gäller remissvar på ”Kultur i ögonhöjd - för, med och av barn och unga, program för barn- och ungdomskultur 2014-2016” Dnr: 328-323/2013.

Remisstiden sträcker sig till den 1 maj 2013.

Stockholms stads kommunfullmäktige gav 2007 kulturnämnden i uppdrag att utarbeta en strategisk plan för barn- och ungdomskultur. Under 2009 beslutade kommunfullmäktige att anta Kultur i ögonhöjd – för, med och av barn och unga. Strategisk plan för barn- och ungdomskultur i Stockholm 2009–2012. Nämnder och styrelser som idag omfattas av planen är fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, stadsbyggnadsnämnden, stadsdelsnämnderna, trafiknämnden och utbildningsnämnden samt Familjebostäder, SISAB, Stadsteatern AB, Stockholmshem och Svenska Bostäder.

Kulturförvaltningen har låtit utvärdera planen med syfte att ta reda på i hur stor utsträckning som planens mål har uppfyllts och vilka hindren och framgångsfaktorerna i denna process har varit. I uppdraget har även ingått att inhämta relevant övrig kunskap som kan ligga till grund för beslut om planens framtid och att ge samlade rekommendationer. Över 200 personer som omfattats av planen i sina verksamheter har bidragit till utvärderingen.

Kulturförvaltningens bedömning och förslag

Utvärderingens resultat visar att planen har varit ett nödvändigt initiativ för att förverkliga visionen om att barn och unga i Stockholm, oavsett bakgrund och förutsättningar, ska ha likvärdig tillgång till kultur för, av och med barn och unga. Planen har stärkt medarbetare i arbetet med barns rättigheter, lyft fram kultur och delaktighet på dagordningar och i verksamhetsplanering liksom inspirerat till nya sätt att tänka och till samarbete.

Planens framgång har dock i första hand vilat på eldsjälares engagemang. Mer tid krävs och en av framgångsfaktorerna anses vara att ledningsgrupper och chefer tydligt signalerar till sina medarbetare att de står bakom planen och synliggör vikten av att verksamhetsrelaterade barn- och ungdomsfrågor prioriteras. Ökad kunskap hos medarbetarna är nödvändig. Planens mål behöver diskuteras för att upplevas som relevanta, kunna konkretiseras och överföras till praktisk handling. Detta för att i sin tur bilda underlag för handlingsplaner med ett så konkret innehåll att medarbetaren lätt kan förstå sin roll och vilka resurser som behöver avsättas för att målen i den strategiska planen ska kunna uppnås.

Att tillsammans dela med sig av sina erfarenheter och ta del av det goda exemplet kraft, men även utmaningarna, ser utvärderingen som en huvudnyckel till ökad kunskap. Att få tillfälle att reflektera kring goda exempel vid årliga seminarier med inspirerande fallstudier från olika verksamheter ses som värdefullt för kunskapsutvecklingen.

Vidare menar Utvärderingen att formen för uppföljning genom ILS inte fungerar i detta sammanhang bl.a. för att frågeställningarna ofta ger utrymme för fri tolkning av respondenterna. Istället föreslås ett nytt system med separata rapporter enligt mall som kulturförvaltningen utformar.

Sist men inte minst visar Utvärderingen på en stor variation vad gäller stadens olika verksamheters förmåga att lyssna på barn och ungdomar. Ställs frågan till barnen svarar de att det sällan är någon som lyssnar till deras idéer.

Kulturförvaltningens bedömning är att om målen i den strategiska planen ska kunna nås krävs ett flertal insatser.

Utifrån utvärderingens resultat och kulturförvaltningens bedömning föreslås att planen revideras bl.a. genom att:

- målen uppdateras
- relevanta och mätbara indikatorer införs som uppföljningsinstrument inom ledningssystemet ILS,
- i enlighet med stadens budget ska begreppet ”strategisk plan” bytas ut mot ”program”. Planen omfattar 2014–2016,
- 2013 är ett implementeringsår med kulturnämnden som stödjande part
- etablerade rapportsystem och enkätundersökningar som genomförs gentemot brukare bör användas
- ett arbete påbörjas under 2013 med att de olika verksamheterna utformar handlingsplaner utifrån målen i programmet
- budskapet från ledningsgrupper och chefer bör vara tydligt om att de stödjer planen och att verksamhetsrelaterade barn- och ungdomsfrågor ska prioriteras

Förvaltningens synpunkter

Det föreslagna programmet är en reviderad version av Kultur i ögonhöjd – för, med och av barn och unga, strategisk plan för barn- och ungdomskultur 2009–2012 (dnr: 005/3894/2008) som kommunfullmäktige 2007 gett kulturnämnden i uppdrag att utarbeta.

Programmet är ett styrdokument för alla stadens nämnder och bolagsstyrelser som arbetar med barn och unga. Det innebär att barns tillgång till kultur och skapande verksamheter i hela staden omfattas. Alla barn och ungdomar, oavsett förutsättningar och uppväxtvillkor, ska kunna ta del av ett professionellt kulturliv och själva få uttrycka sig, på egen hand och tillsammans med professionella vuxna. Programmet utgår ifrån FN:s konvention om barnets rättigheter, de nationella kulturpolitiska målen, den nationella ungdomspolitik, läroplanernas mål, Stockholms stads skolplan respektive förskoleplan och Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2011–2016.

Mot denna bakgrund anser förvaltningen att flera viktiga slutsatser och förslag presenteras i utvärderingen och i revideringen av planen. Mål och strategier ligger väl i linje med uppdraget som stadsdelens verksamheter för barn och ungdom idag har.

Förvaltningens bedömning är att verksamheternas egna mål och strategier kan knytas an och integreras med dem som beskrivs i planen.

Stadsdelsförvaltningen framförde redan 2008 i sitt remissvar till den då föreslagna strategiska planen att en bred samverkan mellan aktörer inom kulturområdet kunde utvecklas med planen som utgångspunkt. Förvaltningen ansåg det vara angeläget då att formulera indikatorer, åtaganden och aktiviteter som kopplades till planens perspektiv, mål och strategier. I dåvarande remissvar lyftes vikten av att på det sättet kunna genomföra en kvalitativ uppföljning och bidra till planens måluppfyllelse. Det är med tillfredsställelse förvaltningen noterar att kulturförvaltningen föreslår att målen i barn- och ungdomskulturplanen förtydligas samt att kommunfullmäktige beslutar om tydliga indikatorer kopplade till de enskilda målen.

I ett avseende delar dock förvaltningen inte kulturförvaltningens förslag om ett nytt uppföljningssystem med separata rapporter enligt mall som kulturförvaltningen utformar. Det riskerar att göra arbetsprocesser mer komplicerade för medarbetarna och utöka kraven på olika typer av dokumentation, vilket redan idag är omfattande för enheterna. Olika system kan även motverka ambitionen att skapa begriplighet för föräldrar och andra berörda parter. Till detta ska tilläggas att ledningssystemet ILS och ILS webbverktyg är numera väl etablerade. Förvaltningen vill understryka vikten av att arbetet med barn- och ungdomskulturen inte hålls skild från den dagliga verksamhetsutvecklingen. Verksamhetsplanering, uppföljning och resultat samt kvalitetsredovisning bör i möjligaste mån integreras och sammanfattas i ett och samma system- med gemensamma begrepp - och inte minst, så få dokumenterade rapporter som möjligt.

Vi vet av erfarenhet att människors vanor och förmågor skapas i barndomen. Att delta i en pedagogisk verksamhet redan från tidig ålder kan ge stora möjligheter till individuell utveckling. Därför är barnens egen kultur - kultur av barn - dvs. barns egen värld av lek och fantasier, en viktig del i förskolans arbete. Både för det kontinuerliga, dagliga arbetet med kultur i förskolan och för möjligheterna att kunna skapa goda förutsättningar för att uppleva kultur, är kompetensen hos den ordinarie personalen avgörande. Kompetensen är viktig för att ge introduktion till kulturupplevelser samt kunna ta tillvara och spinna vidare på de upplevelserna i vardagen. Förvaltningen välkomnar därför att de nätverk som etablerades under arbetet med den tidigare planen 2009–2012 kommer enligt förslaget att uppdateras för att vara relevanta och samordnas av en lokal mötesledare med uppdrag om att bidra till planens implementering lokalt bl.a. i arbetet med att utforma handlingsplaner och för löpande självreflektion på berörd arbetsplats.

Vidare anser förvaltningen att det är glädjande att ett nytt mål "Barn och ungdomars behov beaktas vad det gäller de fysiska miljöer där barn vistas" har satt in i programmet. Enligt programmet ska de nämnder och bolagsstyrelser som ingår i arbetsgruppen Staden i ögonhöjd ansvara för att främja ett barn- och ungdomsperspektiv i den fysiska planeringen. Förvaltningen ansvarar bland annat för skötsel och utveckling av parker samt förskolor och parklekar och deltar aktivt i



planeringen av utvecklingsområdet Norra Djurgårdsstaden och vill därför gärna vara med och bidra till samverkan och erfarenhetsutbyte mellan stadens förvaltningar för att bli ännu bättre på att ta tillvara barnens intressen i samhällsplaneringen.

Sammanfattningsvis beskriver förslaget från kulturförvaltningen på ett bra sätt huvudsaklig inriktning av arbetet. Avslutningsvis vill förvaltningen i linje med kulturförvaltningens förslag poängtera värdet av att genomföra ett implementeringsarbete så att berörda verksamheter uppmärksammas på planen och arbetar in planens mål och strategier i sin verksamhet. Programmet bör på ett mer bindande sätt användas i förskoleenheternas verksamhetsplaner.

För att säkerställa implementeringen av det nya kulturprogrammet kommer två stadsdelförvaltningar ha ett värdskap för kultursamordnare ett år i taget. Farsta och Södermalms stadsdelförvaltningar kommer att ha det ansvaret för 2013. En avdelningschef leder mötena och kulturförvaltningen deltar. Syftet är att hålla kultursamordnarna uppdaterade om sitt uppdrag utifrån "Kultur i ögonhöjd", sprida goda exempel och öka kunskapen om "Kulan" – mötesplatsen på webben så den blir mer använd av förskola och fritid.

Bilagor:

Bilaga 1 Kulturförvaltningens förslag angående Program för barn och ungdomskultur i Stockholm 2014-2016

Bilaga 2 Kultur i ögonhöjd Reviderad version

Bilaga 3 Kultur i ögonhöjd 2008